

Zhrnutie rozhodnutia Komisie**z 23. mája 2013****týkajúceho sa konania podľa článku 101 Zmluvy o fungovaní Európskej únie****(Vec AT.39595 – Continental/United/Lufthansa/Air Canada)***[oznámené pod číslom C(2013) 2836 final]***(Iba anglické znenie je autentické)**

(2013/C 201/09)

Komisia prijala 23. mája 2013 rozhodnutie v súvislosti s konaním podľa článku 101 Zmluvy o fungovaní Európskej únie. V súlade s ustanoveniami článku 30 nariadenia Rady (ES) č. 1/2003 ⁽¹⁾ Komisia týmto uverejňuje mená strán a hlavný obsah rozhodnutia, pričom sa zohľadňuje oprávnený záujem podnikov chrániť svoje obchodné tajomstvo.

Úvod

- (1) Týmto rozhodnutím nadobúdajú právnu záväznosť záväzky ponúknuté spoločnosťami Air Canada (AC), United Airlines, Inc. (UA) ⁽²⁾ a Deutsche Lufthansa AG (LH) (spoločne „strany“) podľa článku 9 nariadenia (ES) č. 1/2003 v rámci konania podľa článku 101 zmluvy. Toto rozhodnutie sa týka dohody („dohoda A++“) uzavretej medzi stranami v súvislosti s vytvorením spoločného podniku s rozdelením príjmov („spoločný podnik A++“), ktorý okrem iného pokrýva všetky služby osobnej leteckej dopravy poskytované stranami na trasách medzi Európou a Severnou Amerikou.

Postup

- (2) Komisia 8. apríla 2009 začala konanie vo veci formálneho zisťovania s cieľom prijať rozhodnutie podľa kapitoly III nariadenia (ES) č. 1/2003 a 10. októbra 2012 prijala predbežné posúdenie.
- (3) Dňa 11. decembra 2012 strany navrhli záväzky s cieľom rozptýliť predbežné obavy Komisie týkajúce sa relevantného trhu. Dňa 21. decembra 2012 bolo v *Úradnom vestníku Európskej únie* uverejnené oznámenie podľa článku 27 ods. 4 nariadenia (ES) č. 1/2003, v ktorom bola zhrnutá vec a návrhy záväzkov a ktoré obsahovalo výzvu pre tretie strany, aby predložili svoje pripomienky. Po zohľadnení pripomienok získaných od tretích strán predložili strany 15. mája 2013 podpísanú verziu konečných záväzkov.
- (4) Dňa 7. mája 2013 sa uskutočnila konzultácia s Poradným výborom pre obmedzujúce postupy a dominantné postavenie, ktorý vydal kladné stanovisko. Vyšetrotateľ predložil záverečnú správu 8. mája 2013.

Obavy vyjadrené v predbežnom posúdení

Posúdenie podľa článku 101 ods. 1 a článku 101 ods. 3 zmluvy

- (5) Komisia v predbežnom posúdení z 10. októbra 2012 vyjadrila predbežné obavy, že spolupráca strán v rámci dohody A++ mohla svojím cieľom alebo následkom viesť k obmedzeniu hospodárskej súťaže na prémiovom trhu ⁽³⁾ na trase Frankfurt – New York.
- (6) Komisia zaujala predbežné stanovisko, že dohoda A++ bola vo svojej podstate zameraná na obmedzenie hospodárskej súťaže a mohla takéto obmedzenie spôsobiť. Dôvodom toho je skutočnosť, že spolupráca strán v rámci spoločného podniku A++ úplne vylúčila hospodársku súťaž medzi týmito stranami, pokiaľ ide o hlavné parametre hospodárskej súťaže, ako je cena a kapacita. V rámci spoločného podniku so spoločným využívaním lietadiel a deľbou príjmov boli individuálne stimuly partnerských leteckých spoločností na transatlantických trasách nahradené spoločným záujmom a prospechom spoločného podniku.
- (7) Komisia takisto vyjadrila predbežný názor, že spolupráca strán v rámci dohody A++ viedla k citeľným negatívnym účinkom na cestujúcich na prémiovom trhu na trase Frankfurt – New York, keďže hospodárska súťaž, ktorá existovala medzi podnikmi LH a CO pred spoluprácou v rámci spoločného podniku A++, s najväčšou pravdepodobnosťou nebude nahradená hospodárskou súťažou zo strany ich konkurentov vzhľadom na značné prekážky vstupu na daný trh a expanzie na danom trhu.
- (8) Podľa predbežného názoru Komisie teda spolupráca strán v rámci dohody A++ na trase Frankfurt – New York, pokiaľ ide o cestujúcich na prémiovom trhu, nebola zlučiteľná s článkom 101 ods. 1 zmluvy.

⁽¹⁾ Ú. v. ES L 1, 4.1.2003, s. 1.

⁽²⁾ Spoločnosti Continental Airlines (CO) a United Air Lines sa v roku 2010 zlúčili (vec COMP/M.5889 – United Air Lines/Continental Airlines). Fúzia týchto dvoch dopravcov sa dokončila 31. marca 2013. Do dňa dokončenia fúzie bola spoločnosť Continental Airlines stranou v antitrustovom vyšetrení v tejto veci.

⁽³⁾ Prémiový trh zahŕňa pasažierov, ktorí kupujú letenky v prvej triede, v triede business alebo flexibilné letenky v ekonomickej triede.

- (9) Strany argumentovali, že dohoda A++ vedie k úsporám tak pre cestujúcich na dotknutej trase, ako aj pre cestujúcich na súvisiacich trasách, ktoré tejto trase predchádzajú alebo na ňu nadväzujú. Komisia sa rozhodla rozšíriť test mimotrbovej efektívnosti, ktorý je ustanovený v bode 43 usmernení o uplatňovaní článku 101 ods. 3 zmluvy. V tomto rozšírenom teste je pri posúdení z hľadiska hospodárskej súťaže možné zohľadniť nárast mimotrbovej efektívnosti na súvisiacich trhoch, a to v rozsahu, v akom z nej profitujú spotrebiteľia, ktorí sú zároveň spoluprácou poškodení. Toto posúdenie teda nezahŕňa vyváženie poškodenia jednej skupiny zákazníkov prínosmi pre inú skupinu zákazníkov.
- (10) V rámci rozšíreného testu by strany mali najprv dokázať, že dotknutá trasa a trasy, ktoré jej predchádzajú alebo na ňu nadväzujú, sú súvisiace trasy. Je potrebné preukázať značný stupeň zhodnosti skupín spotrebiteľov, ktorí cestujú na dotknutej trase a na týchto súvisiacich trasách, ktoré jej predchádzajú alebo na ňu nadväzujú, a skutočnosť, že vplyv na efektívnosť je na týchto trasách obojstranný. Strany by ďalej mali vyčísliť nárast efektívnosti na súvisiacich trasách, ktoré tejto trase predchádzajú alebo na ňu nadväzujú, pre tých spotrebiteľov, ktorí cestujú aj na dotknutej trase. Nakoniec je potrebné overiť, či uvádzaný nárast efektívnosti (na relevantnom trhu aj mimo neho) spĺňa všetky podmienky článku 101 ods. 3 zmluvy týkajúce sa nárastu efektívnosti, primeraného podielu pre spotrebiteľov, nevyhnutnosti obmedzení a nemožnosti vylúčiť hospodársku súťaž.
- (11) Po posúdení nárastu efektívnosti predloženého stranami v rámci rozšíreného testu sa však dospelo k záveru, že podľa článku 101 ods. 3 zmluvy úroveň preukázaného nárastu efektívnosti (na relevantnom trhu a mimo neho) pravdepodobne nie je dostatočná na to, aby prevádzila nad pravdepodobne výraznými negatívnymi účinkami vyplývajúcimi z obmedzenia hospodárskej súťaže podľa článku 101 ods. 1 zmluvy.

Počiatočné a konečné záväzky

- (12) Dňa 11. decembra 2012 strany navrhli záväzky s cieľom rozptýliť predbežné obavy Komisie týkajúce sa cestujúcich na prémiovom trhu na trase Frankfurt – New York. Strany ponúkli tieto záväzky:

- a) dať k dispozícii páry priletových a odletových prevádzkových intervalov na frankfurtskom letisku a/alebo na letiskách JFK New York/Newark Liberty – podľa výberu konkurenta – s cieľom umožniť prevádzkovať ďalšiu najviac 1 dennú frekvenciu letov (a až 3 denné frekvencie, pokiaľ sa zrušia existujúce služby konkurentov na trase). Ponuka je viazaná na niekoľko podmienok vrátane podmienky, že konkurent musí najskôr vyčerpať všetky primerané prostriedky na získanie potrebných prevádzkových intervalov v rámci všeobecného postupu pridelenia prevádzkových intervalov. Strany okrem toho nemusia uvoľniť viac než jeden pár prevádzkových intervalov na newyorskom letisku JFK;

- b) uzavrieť s ostatnými konkurentmi dohody o kombinovateľnosti taríf pre cestujúcich na prémiovom trhu⁽¹⁾. Oprávnenými konkurentmi sú všetci konkurenti, ktorí prevádzkujú alebo začali prevádzkovať nové priame lety alebo zvýšili ich počet na trase Frankfurt – New York a neprevádzkujú uzlové letisko na obidvoch koncoch trasy;

- c) uzavrieť osobitné dohody pro-rata pre prepravu s pôvodom a miestom určenia v Európe/Izraeli alebo v Severnej Amerike/Karibiku/Strednej Amerike za predpokladu, že časť cesty zahŕňa trasu Frankfurt – New York⁽²⁾. Oprávnenými konkurentmi sú všetci konkurenti, ktorí začali prevádzkovať nové priame lety alebo zvýšili ich počet na trase Frankfurt – New York, a samostatne ani v spojení so svojimi partnermi z aliancie neprevádzkujú uzlové letisko na oboch koncoch trasy Frankfurt – New York;

- d) sprístupniť svoje vernostné programy pre cestujúcich často využívajúcich leteckú dopravu konkurentovi, ktorý začína alebo rozširuje služby na trase, ak takýto konkurent nemá porovnateľný vlastný program a nezúčastňuje sa na vernostnom programe niektorej zo strán.

- (13) Strany zároveň ponúkajú, že určia splnomocnenca, ktorý bude sledovať plnenie uvedených záväzkov. Pre prípad nezhody medzi novým subjektom na trhu a stranami v súvislosti so záväzkami ponúkajú tieto strany postup na riešenie sporov, v ktorom konečné rozhodnutie prijme zmierovací súd.

- (14) V odpovedi na pripomienky k testu trhu strany 15. mája 2013 predložili podpísanú verziu konečných záväzkov. Okrem niekoľkých technických úprav a spresnení sa tieto revidované záväzky líšia od pôvodne ponúknutých záväzkov, najmä pokiaľ ide o rozsah záväzku týkajúceho sa osobitnej dohody pro-rata. Rozsah tohto záväzku sa rozšíril z 15 na 20 trás, na ktorých strany za určitých podmienok konkurentom ponúknu prístup k svojim prípojným letom.

Posúdenie a primeranosť navrhovaných záväzkov

- (15) Záväzky v konečnej podobe sú dostatočné na odstránenie predbežných obáv, ktoré Komisia vyjadrila v predbežnom posúdení, pričom sú primerané. Tieto záväzky prostredníctvom zmenšenia prekážok uľahčujú vstup na trh alebo

⁽¹⁾ Dohody o kombinovateľnosti taríf umožňujú konkurentovi (alebo cestovným kanceláriám) ponúkať cestujúcim vo vyšších triedach spätočný let pozostávajúci z priameho letu prevádzkovaného jednou zo strán a z priameho letu v opačnom smere prevádzkovaného týmto konkurentom.

⁽²⁾ Osobitnými dohodami o podieloch na preprave strany dávajú zainteresovaným leteckým spoločnostiam možnosť získať výhodné podmienky pre dopravu cestujúcich na krátkych trasách v Európe a Severnej Amerike (vrátane niekoľkých ďalších krajín) prevádzkovaných stranami, a to s cieľom zvýšiť využitie vlastných transatlantických letov na trase Frankfurt – New York, na ktoré títo cestujúci prestúpia.

expanziu na trase Frankfurt – New York, pokiaľ ide o cestujúcich na prémiovom trhu, a zároveň posilňujú existujúce služby konkurentov. Ich cieľom je poskytnúť konkurentom lepší prístup k prípojným letom a možnosť uzavrieť so stranami dohody o kombinovateľnosti taríf a dohody o spolupráci v rámci vernostných programov.

- (16) Komisia sa domnieva, že pokiaľ ide o prevádzkové intervaly, rozsah konečných záväzkov je dostatočný a primeraný na to, aby boli tieto záväzky dostatočne účinné a natoľko atraktívne, aby podnecovali ich skutočné využívanie. To platí predovšetkým v kombinácii s ďalšími prvkami konečných záväzkov, ako sú dohody o kombinovateľnosti taríf a osobitné dohody pro-rata. Záväzok týkajúci sa kombinovateľnosti taríf zmierni nevýhodnú situáciu konkurentov súvisiacu s frekvenciami letov v porovnaní so stranami, a to tým, že týmto konkurentom umožní ponúknuť viac kombinovaných frekvencií. Povedie k zatraktívneniu služieb konkurentov pre cestujúcich na

prémiovom trhu, a tým zlepší dlhodobú udržateľnosť existujúcich konkurentov a zároveň zmenší prekážky pre vstup nových konkurentov na trh. Záväzok týkajúci sa osobitných pro rata dohôd umožní, aby nový subjekt na trhu mal potrebný prístup k prípojným letom strán za výhodných podmienok na obidvoch koncoch trasy. Zníži sa tak výhoda uzlového bodu, ktorú majú strany oproti novým subjektom na trhu, a tým sa bude stimulovať vstup nových konkurentov na trh.

Záver

- (17) Týmto rozhodnutím nadobúdajú záväzky navrhnuté danými podnikmi právnu záväznosť.
- (18) Vzhľadom na konečné záväzky ponúknuté stranami Komisia zastáva názor, že už nie sú dôvody na zásah z jej strany. Toto rozhodnutie je záväzné na obdobie desiatich rokov od dátumu jeho prijatia.